

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ
«ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 6. Հրդեհային անվտանգության ապահովման մարմինների համակարգը

Հրդեհային անվտանգության ապահովման մարմինների համակարգն են կազմում պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը, կազմակերպությունները, որոնք մասնակցում են հրդեհային անվտանգության ապահովմանը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 7. Պետական կառավարումը հրդեհային անվտանգության ապահովման բնագավառում

~~Պետական հակահրդեհային ծառայությունը և պետական հրդեհային տեսչությունն ընդգրկվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմնի համակարգում:~~

~~(7-րդ հոդվածը խմբ. 03.07.02 ՀՕ-395-Ն, փոփ. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)~~

Հոդված 7. Պետական կառավարումը և վերահսկողությունը հրդեհային անվտանգության ապահովման բնագավառում

1. Պետական հակահրդեհային ծառայությունն ընդգրկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմնի համակարգում:

2. Հրդեհային անվտանգության ապահովման ոլորտում վերահսկողությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը ենթակա համապատասխան տեսչական մարմինը:

Հոդված 8. Հակահրդեհային նորմատիվ փաստաթղթերը

Հակահրդեհային նորմատիվ փաստաթղթերը (տեխնիկական կանոնակարգերը), ինչպես նաև հրդեհային անվտանգության պահանջները սահմանող ստանդարտները պարտադիր են բնակավայրերի, շենքերի և շինությունների նախագծման, կառուցման և շահագործման, հիմնանորոգման և վերակառուցման, ինչպես նաև սարքավորումների արտադրության և շահագործման ժամանակ:

Հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերը նախապես համաձայնեցվում են պետական հրդեհային հսկողության մարմինների հետ:

Հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերով չսահմանված՝ հրդեհային անվտանգության ապահովման առանձին լուծումներ պահանջող հարցերի վերաբերյալ եզրակացություններ է տալիս ~~պետական հակահրդեհային ծառայությունը~~ հրդեհային անվտանգության ապահովման ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը:

Հոդված 10. Հրդեհների և դրանց հետևանքների պետական հաշվառումը

~~Հրդեհների և դրանց հետևանքների պետական միասնական հաշվառումը կատարում են պետական հրդեհային հսկողության մարմինները, այդ բնագավառում լիազորված մարմնի հետ համաձայնեցված՝ հրդեհների հաշվառման կանոններին համապատասխան:~~

~~Պետական կառավարման մարմինները և կազմակերպություններն իրենց ենթակա օբյեկտներում իրականացնում են հրդեհների վերաբերյալ հաշվառում:~~

Հոդված 10. Հրդեհների և դրանց հետևանքների պետական հաշվառումը

Հրդեհների և դրանց հետևանքների պետական միասնական հաշվառումը կատարում են հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը այդ ոլորտում լիազորված մարմնի հետ համաձայնեցված: Հրդեհների և դրանց հետևանքների պետական միասնական հաշվառման կանոնները հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 12. Հրդեհային պահպանության համակարգը

Հրդեհային պահպանության համակարգում ներառվում են՝

ա) պետական հակահրդեհային ծառայությունը.

բ) գերատեսչական հրդեհային պահպանությունը.

~~բ¹) պետական հրդեհային տեսչությունը.՝ հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմին.~~

գ) հրդեհային պահպանության հասարակական կազմավորումները:

(12-րդ հոդվածը լրաց. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)

Հոդված 13. Պետական հակահրդեհային ծառայությունը և պետական հրդեհային տեսչությունը հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինը

(վերնագիրը լրաց. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)

Պետական հակահրդեհային ծառայությունն իր ուժերով ու միջոցներով կազմակերպում և ապահովում է հրդեհաշիջում ու վթարային-փրկարարական աշխատանքներ, սահմանված կարգով մշակում է բնակավայրերի և օբյեկտների հրդեհականխարգելիչ միջոցառումներ:

Հրդեհային պահպանության մարտական և ծառայողական կանոնագրքերը հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հրդեհային անվտանգության ապահովման բնագավառում լիազորված մարմինն իրականացնում է պետական հակահրդեհային ծառայության ~~և պետական հրդեհային տեսչության~~ ընդհանուր ղեկավարում:

Լիազորված մարմնի պետական հակահրդեհային ծառայության ~~և պետական հրդեհային տեսչության հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի~~ աշխատակիցները կրում են տարբերանշաններ և համազգեստ՝ սահմանված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից:

~~Պետական հրդեհային տեսչությունն իրականացնում է պետական հսկողություն հակահրդեհային նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների պահպանման նկատմամբ, հրդեհների և տեխնիկական անվտանգության վերաբերյալ գործերով իրականացնում է դեպքի վայրի պահպանություն, որի կանոնները սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը, Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով կատարում է ստուգումներ, կիրառում է վարչական պատասխանատվության միջոցներ: Պետական հրդեհային տեսչության կողմից տրվող կարգադրագրերի, եզրակացությունների և կայացվող որոշումների ձևերը սահմանում է լիազոր մարմնի ղեկավարը:~~

~~Հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմինն իրականացնում է պետական վերահսկողություն հակահրդեհային նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների պահպանման նկատմամբ, Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով կատարում է ստուգումներ, կիրառում է վարչական պատասխանատվության միջոցներ: Տեսչական մարմնի կողմից տրված կարգադրագրերի, եզրակացությունների և կայացվող որոշումների ձևերը սահմանում է տեսչական մարմնի ղեկավարը: Հրդեհների և տեխնիկական անվտանգության վերաբերյալ գործերով դեպքի վայրի պահպանությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը:~~

~~(13-րդ հոդվածը լրաց., փոփ. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն, լրաց. 01.03.18 ՀՕ-135-Ն)~~

Հոդված 20. Պետական հրդեհային հսկողությունը

Պետական հրդեհային հսկողությունն իրականացնում են ~~պետական հրդեհային տեսչության~~ — հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի պաշտոնատար անձինք՝ հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների կատարման և դրանց խախտումների կանխման համար:

~~Պետական հրդեհային տեսչության կառավարման հանրապետական մարմնի ղեկավարն ի պաշտոնե նաև Հայաստանի Հանրապետության հրդեհային հսկողության գլխավոր պետական տեսուչն է:~~

Պետական հրդեհային տեսչության Հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի պաշտոնատար անձինք պետական հրդեհային հսկողություն իրականացնելիս իրավունք ունեն՝

ա) կազմակերպել հրդեհային անվտանգության գծով կատարման համար պարտադիր, ինչպես նաև հրդեհատեխնիկական արտադրանքի մշակման, թողարկման և շահագործման կարգը սահմանող նորմատիվ փաստաթղթերի մշակումը՝ ինքնուրույն կամ պետական կառավարման հանրապետական մարմինների հետ համատեղ:

բ) իրականացնել պետական հրդեհային հսկողություն պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների, ինչպես նաև պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների կողմից հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների կատարման նկատմամբ:

գ) առաջարկություններ ներկայացնել պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ՝ հրդեհային անվտանգության միջոցառումների անցկացման վերաբերյալ:

դ) հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների կատարման և խախտումների կանխարգելման ուղղությամբ հսկողություն իրականացնելու նպատակով օրենսդրությամբ սահմանված կարգով անցկացնել տարածքների, շենքերի, կառույցների, շինությունների և այլ օբյեկտների հետազոտություններ ու ստուգումներ:

ե) մասնակցել շինարարության համար հրապարակների (ճանապարհների) ընտրության, ինչպես նաև ավարտված շինարարության (վերակառուցված) օբյեկտների շահագործումն ընդունող հանձնաժողովների աշխատանքներին:

զ) հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների բացակայության դեպքում հրդեհային անվտանգության պահանջների կատարման ուղղությամբ շենքերի, շինությունների շինարարության, վերակառուցման, վերականգնման, ուժեղացման, արդիականացման համար մշակել և առաջարկել լրացուցիչ հակահրդեհային միջոցառումներ:

է) հրդեհային անվտանգության պահանջները կատարելու համար կազմակերպությունների ղեկավարներին, պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիներին տալ կատարման համար պարտադիր կարգադրագրեր՝

հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների խախտումները վերացնելու, ապրանքների (աշխատանքների, ծառայությունների) հրդեհային անվտանգությունն ապահովելու, ապրանքներն արտադրությունից հանելու, դրանց թողարկումն արգելելու և իրացումը դադարեցնելու մասին.

ը) ամբողջովին կամ մասնակիորեն դադարեցնել կազմակերպությունների, արտադրական տեղամասերի, առանձին ագրեգատների աշխատանքը, շենքերի, շինությունների շինարարության, վերակառուցման, վերականգնման, ուժեղացման, արդիականացման աշխատանքները, ինչպես նաև շենքերի և շինությունների շահագործումը հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների այն խախտումների դեպքում, որոնք անմիջականորեն և ուղղակի սպառնալիք են ստեղծում հրդեհների առաջացման և (կամ) մարդկանց անվտանգության համար.

թ) գործող օրենքին համապատասխան վարչական պատասխանատվության ենթարկել քաղաքացիներին և պաշտոնատար անձանց՝ հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների խախտման համար:

Անտառներում, ստորգետնյա հանքերում, երկաթուղային և օդային տրանսպորտում հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահպանման նկատմամբ պետական հսկողությունն իրականացնում է համապատասխան նախարարությունը, վարչությունը կամ գերատեսչությունը:

Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության, ազգային անվտանգության նախարարությունների օբյեկտներում պետական հրդեհային հսկողությունն իրականացնում են համապատասխանաբար այդ նախարարությունները՝ հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական լիազորված մարմնի հետ համաձայնեցված կարգով:

Դիվանագիտական և հյուպատոսական մարմինների օբյեկտներում պետական հրդեհային հսկողությունն իրականացվում է միայն նշված հիմնարկների պաշտոնական ներկայացուցիչների խնդրանքով և գրավոր թույլտվությամբ:

~~Պետական հրդեհային տեսչության կառավարման մարմինների և ստորաբաժանումների վերադաս պաշտոնատար անձանց ցուցումները և կարգադրությունները պարտադիր են հրդեհային տեսչության ստորաբաժանումների ստորադաս պաշտոնատար անձանց համար՝ նրանց կողմից պետական հրդեհային հսկողություն իրականացնելու ժամանակ: Այդ դեպքում այլ պաշտոնատար անձանց միջամտությունը նրանց գործունեությանը չի թույլատրվում:~~

Հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի ղեկավարի ցուցումները և կարգադրությունները պարտադիր են տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների պաշտոնատար անձանց համար՝ նրանց կողմից պետական հրդեհային հսկողություն իրականացնելու ժամանակ: Այդ դեպքում այլ պաշտոնատար անձանց միջամտությունը նրանց գործունեությանը չի թույլատրվում:

(20-րդ հոդվածը փոփ. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)

Հոդված 22. Հակահրդեհային ծառայության և ~~պետական հրդեհային տեսչության~~ հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի պաշտոնատար անձանց գործողությունների բողոքարկումը (վերնագիրը լրաց. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)

Հակահրդեհային ծառայության և ~~պետական հրդեհային տեսչության~~ հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի պաշտոնատար անձանց գործողությունները հրդեհային անվտանգության բնագավառում կարող են բողոքարկվել օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Բողոքարկումը չի կասեցնում դրանց կատարումը:

(22-րդ հոդվածը լրաց. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)

Հոդված 23. Պետական հակահրդեհային ծառայության և ~~պետական հրդեհային տեսչության~~ աշխատակիցների և աշխատողների սոցիալական ապահովությունը (վերնագիրը լրաց. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)

Պետական հակահրդեհային ծառայության ~~և պետական հրդեհային տեսչության~~ ռազմականացված ստորաբաժանումների աշխատակիցների սոցիալական ապահովության հարցերը կարգավորվում են «Զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և այլ իրավական ակտերով:

(23-րդ հոդվածը լրաց. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)

Հոդված 29. Հրդեհային անվտանգության բնագավառում տեղեկատվության ապահովումը

Հրդեհային անվտանգության բնագավառում տեղեկատվության ապահովումն իրականացվում է հրդեհային անվտանգության ապահովման համակարգում այնպիսի հատուկ տեղեկատվության համակարգեր և տվյալների բանկեր (այսուհետ՝ տեղեկատվության համակարգ) ստեղծելու և օգտագործելու միջոցով, որոնք անհրաժեշտ են առաջադրված խնդիրների կատարման համար:

Հրդեհային անվտանգության մասին տեղեկությունները տեղեկատվության համակարգերում մտցնելու հիմքը և կարգը, ինչպես նաև դրանց հետ պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների ծանոթացման պայմաններն ու կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հայաստանի Հանրապետության հիդրոօդերևութաբանության լիազորված մարմինները և մյուս պետական մարմինները պարտավոր են անմիջապես և անհատույց կարգով տեղեկացնել պետական հակահրդեհային ծառայությանը և վերահսկողություն հրականացնող տեսչական մարմին հրդեհային անվտանգության համար անբարենպաստ դեպքերի և կանխագուշակումների մասին:

Պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները պետք է տեղեկացնեն բնակչությանը հրդեհային անվտանգության ապահովման ուղղությամբ իրենց ընդունած որոշումների մասին և աջակցեն հրդեհատեխնիկական գիտելիքների տարածմանը:

Հոդված 30. Կազմակերպությունների իրավունքները և պարտականությունները հրդեհային անվտանգության ապահովման բնագավառում

1. Կազմակերպություններն իրավունք ունեն՝

ա) սահմանված կարգով ստեղծել, վերակազմակերպել և լուծարել հրդեհային պահպանության այն ստորաբաժանումները, որոնք պահվում են սեփական միջոցների հաշվին, այդ թվում՝ պետական հակահրդեհային ծառայության հետ պայմանագրի համաձայն:

բ) առաջարկություններ ներկայացնել պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ՝ հրդեհային անվտանգության ապահովման ուղղությամբ:

գ) աշխատանքներ տանել ծագած հրդեհի հանգամանքներն ու պատճառները պարզելու ուղղությամբ:

դ) տեղեկություններ ստանալ հրդեհային անվտանգության հարցերով, այդ թվում՝ հրդեհային պահպանության կառավարման մարմիններից և ստորաբաժանումներից:

2. Կազմակերպությունները պարտավոր են՝

ա) կատարել հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջները, ինչպես նաև կատարել հրդեհային պահպանության մարմինների պաշտոնատար անձանց կարգադրությունները, որոշումները և այլ օրինական պահանջները:

բ) մշակել և իրագործել միջոցառումներ՝ հրդեհային անվտանգության ապահովման ուղղությամբ:

գ) կոլեկտիվ պայմանագրերում (համաձայնագրերում) ներառել հրդեհային անվտանգության հարցերը:

դ) սարքին վիճակում պահել հակահրդեհային համակարգերը և միջոցները, այդ թվում՝ հրդեհաշիջման առաջնային միջոցները, արգելել դրանց ոչ նպատակային օգտագործումը:

ե) հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների համաձայն, սահմանված կարգով, ստեղծել հրդեհային պահպանության ղեկավարման մարմիններ և ստորաբաժանումներ, այդ թվում՝ պետական հակահրդեհային ծառայության հետ կնքված պայմանագրերով.

զ) աջակցել հրդեհային պահպանությանը՝ հրդեհաշիջման, հրդեհների ծագման պատճառների և պայմանների բացահայտման, ինչպես նաև հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերը խախտած և հրդեհների առաջացման մեջ մեղավոր անձանց հայտնաբերման ուղղությամբ տարվող աշխատանքներում.

է) կազմակերպության տարածքում հրդեհաշիջման ժամանակ, սահմանված կարգով, հրդեհաշիջմանը մասնակցած անձանց տրամադրել անհրաժեշտ ուժեր և միջոցներ, վառելիքաքուքային նյութեր, ինչպես նաև սննդամթերք և հանգստյան վայր՝ փոխհատուցման պայմանով.

ը) իրենց ծառայողական պարտականությունները կատարող հրդեհային պահպանության պաշտոնատար անձանց ապահովել կազմակերպության տարածք, շենքեր, շինություններ և այլ օբյեկտներ մուտք գործելու հնարավորությամբ.

թ) պետական հրդեհային տեսչության հրդեհային անվտանգության ոլորտում վերահսկողություն իրականացնող տեսչական մարմնի պաշտոնատար անձանց պահանջով ներկայացնել տեղեկություններ և փաստաթղթեր կազմակերպության հրդեհային անվտանգության վիճակի, այդ թվում՝ իրենց արտադրանքի հրդեհային վտանգավորության, ինչպես նաև նախկինում իրենց տարածքում տեղի ունեցած հրդեհների և դրանց հետևանքների մասին.

ժ) հրդեհային պահպանության մարմիններին անհապաղ տեղյակ պահել ծագած հրդեհների, հակահրդեհային համակարգերում կամ միջոցներում տեղ գտած անսարքությունների, ճանապարհների և անցուղիների վիճակի փոփոխման մասին:

(30-րդ հոդվածը փոփ. 20.05.05 ՀՕ-108-Ն)